

Betydelsen av de brister som noterats i MKB samt NVI

Naturskyddsföreningen har i yttrande, daterat 2025-06-30, över Bemötande av Schakt i Väst Aktiebolag samt Länsstyrelsens yttrande i Mål M 434-25 bland annat redogjort för brister i MKB och i de naturvärdesinventeringar (NVI:er) som utförts. Naturskyddsföreningen påtalade att bristerna i MKB är av den art att MKB inte ska godkännas som underlag vid prövningen. Föreningen har inga ytterligare synpunkter att tillföra vad gäller bristerna i MKB och i NVI:er men vill här förtydliga samt utveckla betydelsen av dessa brister.

MKB Miljökonsekvensbeskrivningen

Bolaget har i bemötandet argumenterat för att miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller lagstiftarens krav utan närmare motiveringar. Naturskyddsföreningen menar att det är uppenbart att den vid en granskning med utgångspunkt i de krav och kriterier som anges i MB 6 kap och miljöbedömningsförordningen (2017:966) är påtagligt bristfällig.

Naturskyddsföreningen har i yttrandet utgått från dessa krav och kriterier och utifrån dem konstaterat bristerna och avstår därför från att upprepa dem här. Däremot anser Naturskyddsföreningen att det är befogat att förtydliga *betydelsen* av bristerna, det vill säga konsekvensen av dem, inför prövningen av målet,.

I MB 6 kap 35 § punkterna 3 och 5 att en MKB ska innehålla *”uppgifter om rådande miljöförhållanden innan verksamheten påbörjas eller åtgärden vidtas och hur de förhållandena förväntas utveckla sig om verksamheten eller åtgärden inte påbörjas eller vidtas”* och *”uppgifter om de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa de negativa miljöeffekterna”*. Dessa krav tar sin utgångspunkt i miljöbalkens allmänna hänsynsregler (MB 2 kap) och brukar benämnas *kunskapskravet* och *försiktighetsprincipen*.

Sedan miljökonsekvensbeskrivningen, daterad 2023-01-31, färdigställt har ytterligare kunskapsunderlag tagits fram. Inget av dessa har tillförts miljökonsekvensbeskrivningen. Det blir då uppenbart att punkt 3 i stycket ovan och som följd av det inte heller punkt 5 kan uppfyllas i MKB:n. Betydelsen av detta är att de i MKB:n bedömda miljökonsekvenserna och nödvändiga anpassningar och försiktighetsåtgärder i väsentliga delar inte är relevanta. Bolaget hävdar att de *”... utredningar som gjorts inom ramen för MKB:n samt de kompletteringar som bolaget gett in”* skulle vara tillräckliga. Formuleringen *”inom ramen för MKB”* är anmärkningsvärd. Att det inom ramen för miljöbedömningen, dvs processen, tillförs underlag är i sin ordning. Men en MKB är i sig ingen process utan markerar slutpunkten på miljöbedömningsprocessen, och ska innehålla de slutsatser och överväganden som kommit fram under processen baserat på kunskap som i olika steg kan ha kompletterats. Om aktuell MKB, dvs dokumentet, hade kompletterats och reviderats hade den kunnat ligga till grund för prövning av målet. I aktuellt fall är bedömningar av verksamhetens miljökonsekvenser och föreslagna anpassningar och försiktighetsåtgärder i väsentliga delar inte relevanta. Beslut och

villkor som baseras på dessa bedömningar riskerar att bli felaktiga. Det ligger då i sakens natur att MKB:n inte ska godkännas.

NVI Naturvärdesinventeringar

Naturskyddsföreningen har yttrande daterat 2025-06-30 ingående redogjort för de brister som föreningen menar finns i naturvärdesinventeringarna, NVI. I det följande fokuseras på *betydelsen* av dessa brister.

Då det i NVI:erna inte redovisas uppgifter från någon förstudie eller anges något förstudieområde, saknas välgrundade uppgifter (naturtyper, deras omfattning och utbredning etc) om närområdets förutsättningar att hysa aktuella skyddade arter. Detta är väsentligt för bedömningen av bevarandestatus och därmed förenligheten med artskyddsbestämmelserna. Vidare borde, om tillräckligt underlag funnits baserat på inventeringar för bedömning av gynnsam bevarandestatus och därmed förenlighet med artskyddsbestämmelserna, en specifik artskyddsutredning ha gjorts som utöver uppgifter från inventeringarna även redovisar de hänsyns- och skyddsåtgärder som bedöms nödvändiga. Därefter skulle bedömning av förenligheten gjorts i ärendets MKB där det då görs tydligt att föreslagna åtgärder, såsom fysiska begränsningar och tidsrestriktioner mm, inarbetats och konkret redovisats i de tekniska beskrivningarna. Om så skett skulle möjligen bristerna i NVI:erna ha uppdagats

I detta fall har bedömningarna gjorts i den kompletterande NVI:n men saknas i MKB:n då denna inte uppdaterats. I MKB:n beskrivs ekologiska skyddsåtgärder på ett svepande sätt som Naturskyddsföreningen anser inte alls motsvarar det som krävs för att visa verksamhetens förenlighet med artskyddsbestämmelserna.

Återigen blir det uppenbart att MB 6 kap 35 § punkterna 3 och 5 inte har uppfyllts i MKB:n, dels på grund av brister i underlaget (NVI) och dels på att MKB:n inte uppdaterats. Den sammantagna betydelsen av detta är att de i MKB:n bedömda miljökonsekvenserna och nödvändiga anpassningar och försiktighetsåtgärder avseende skyddade arter i väsentliga delar inte är relevanta.

Beslut och villkor som baseras på dessa bedömningar riskerar att bli felaktiga och till stort förfång för arter som omfattas av artskyddsbestämmelserna. Det ligger då i sakens natur att MKB:n inte ska godkännas.